

Lev N. Tolstoy

Kazaklar

—
Çeviren:
Ergin
Altay
—

Lev Nikolayeviç Tolstoy, 9 Eylül 1828 yılında aile mülkü Yasnaya Polyana'da, bir toprak soylusunun oğlu olarak dünyaya geldi. Erken yaşlarda annesini ve babasını kaybedince, halası Alexandra Osten-Saken tarafından büyütüldü.

Kazan'da başladığı üniversite eğitiminde aradığını bulamayan Tolstoy, Yasnaya Polyana'ya döndü. İlk eseri *Çocukluk* 1852'de yayımlandı. 1854'te Kırım Savaşı'na katıldı. 1862'de Sofya Andreyevna Behrs'le evlendi. 1863'te yazmaya başladığı *Savaş ve Barış*'ı 1869'da tamamladı. Bu romanı *Anna Karenina*, *İvan İlyiç'in Ölümü* ve *Kroyçer Sonat* izledi. Kiliseye ağır eleştiriler yönelttiği *Diriliş* 1899'da yayımlanınca Rus Ortodoks Kilisesi'nden aforoz edildi.

Günlerini ahlak, din, toplum üzerine düşünerek ve yazarak geçiren Tolstoy, Ruslar için sadece bir yazar değil, ruhani bir liderdi. Bir köylü gibi yaşadı ve eserlerinin gelirini de köylülere bıraktı. Mülkiyet konusundaki fikirleri nedeniyle karısıyla ters düşüp 1910 sonbaharında evi terk etti.

7 Kasım 1910'da sabaha karşı Astapovo İstasyonu'nda, 82 yaşında gözlerini kapadığında *Savaş ve Barış*'ın, *Anna Karenina*'nın ölümsüz yazarı değil, Avrupa'yı bile kasıp kavuran bir hareketin, Tolstoyculuğun peygamberiydi.

Kazaklar

DOĞAN KİTAP
ÖRNEKTİR

Kazaklar

Lev Nikolayeviç

Tolstoy

Orijinal adı

Казакы

Ruşça aslından çeviren

Ergin Altay

Yayına hazırlayan

Hülya Balcı

Türkçe yayın hakları

© Doğan Yayınları Yayıncılık
ve Yayıncılık Ticaret A.Ş.

1. baskı / Temmuz 2025

ISBN 978-625-5941-88-6

Sertifika no: 44919

Sayfa uygulama:

Taylan Polat

Kapak tasarımı:

Geray Genççer

Baskı

Yıkılmazlar Basın Yayın Prom.
ve Kağıt San. Tic. Ltd. Şti.
15 Temmuz Mah.

Gülbahar Cad. No: 62/B

Güneşli - Bağcılar - İSTANBUL

Tel: (212) 515 49 47

Sertifika no: 45464

Doğan Yayınları Yayıncılık ve

Yayıncılık Tic. A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza

No 3, Kat 10, 34360

Şişli - İstanbul

Tel: (212) 373 77 00

Faks: (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr

editor@dogankitap.com.tr

satis@dogankitap.com.tr

Kazaklar

Lev Nikolayeviç
Tolstoy

DOĞAN KİTAP
ÖRNEKTİR

—
Çeviren:
Ergin Altay
—

I

Moskova'da her şey susmuştu. Kışın buz tutmuş sokaklarında şurada burada tek tük, keskin tekerlek gıcırıltıları duyuluyordu. Pencerelerde ışıklar yoktu artık, sokak fenerleri de sönmüştü. Kiliselerden çan sesleri dağılıyor, uyuyan kentin üzerinde dalga dalga yayılarak sabahın yakın olduğunu duyuruyordu. Sokaklar bomboştu. Zaman zaman gececi bir kızakçı, kumla karları birbirine karıştırarak geçiyor, karşı köşe başında durup yolcu beklerken uykuya dalıyordu. Yaşlı bir kadın, altın ikona kapaklarından gelişigüzel yerleştirilmiş aralıklı mumların kırmızı alevinin yansıdığı kiliseye doğru yürüyordu. İşçiler uzun kış gecesinin sonunda uyanmış, işlerine gidiyorlardı.

Oysa soylular için hâlâ akşamdı.

Şövalye Otel'i'nin kapalı panjurları arasından ise yasağa karşın, ışık sızmaktaydı. Kapıda bir kupa arabası, kızaklar, arabaların arkasında da birbirlerine sokulmuş arabacılar bekliyordu. Aralarında üç atlı bir de posta arabası vardı. Kapıcı üşümemek için atkıya iyice sarınmış, saklanıyor gibi evin köşesine sinmişti.

Antrede oturan yorgun yüzlü bir uşak "Boş boş bu kadar ne konuşurlar?" diye geçiriyordu içinden. "Hem de hep benim nöbetçi olduğum geceler..." Bitişikteki küçük, aydınlık odadan, yemek yiyen üç gencin sesi geliyordu. Üzerinde akşam yemeğinden kalan yemekle-

rin, şarabın olduğu bir masada oturuyorlardı. Gençlerden biri ufak tefek, temiz yüzlü, zayıf, hastalıklı biriydi. Yolculuğa çıkacak arkadaşının yüzüne içten, yorgun bakıyordu. Öteki, uzun boylu olanı, boş şarap şişelerinin olduğu masanın önündeki kanepeye uzanmış, satı ile oynuyordu. Üzerinde yeni bir yarım kürk olan üçüncü genç, odanın içinde aşağı yukarı dolaşüyor, arada bir duruyor, eline bir badem alıp kabuğunu epey kalın ve güçlü ama tırnakları bakımlı parmakları arasında kırıyor, bu arada nedense hep gülümsüyordu. Gözlerinin içi, yüzü ıslıl ıslıldı. Elini kolunu sallayarak, pek heyecanlı konuşuyordu. Ama konuşurken sözcük bulmakta zorlandığı, aklına gelen sözcükleri de duygularını anlatmakta yetersiz bulduğu belliydi. Sürekli gülümsüyordu.

Şöyle diyordu yolculuğa çıkacak genç:

“Artık her şeyi anlatabilirim! Kendimi temize çıkarmaya çalıştığım yok, ama isterdim ki en azından sen, basit insanların bu işe bakışları gibi değil, benim seni anladığım gibi anlayasın beni.” Kendisine içtenlikle bakan öteki arkadaşına döndü. “O kıza karşı suçlu olduğumu söylüyorsun.”

Ufak tefek, hastalıklı genç, “Evet, suçlusun” dedi.

Arkadaşının yüzüne şimdi daha da sevecen, yorgun bakıyor gibiydi.

Yolculuğa çıkmaya hazırlanan genç konuşmayı sürdürüyordu:

“Neden böyle söylediğini biliyorum. Sevilen olmak senin için sevmek gibi bir mutluluktur. Bu mutluluğa bir kez ermenin de insana bir ömür yeteceği inancındasın.”

Ufak tefek, hastalıklı genç gözlerini açıp kapayarak karşılık verdi:

“Evet, canım benim, hem de çok yeterlidir! Gerektiğinden bile fazla...”

Yolculuğa çıkacak olan genç bir an düşündükten sonra arkadaşına, ona acıyormuş gibi bakarak, “Peki erkek neden sevmesin? Neden sevmesin? Sevememek... Hayır, sevmek mutsuzluktur; suçlu olduğunu hissetmek, karşındakine istediğini verememek

mutсуzлuktur. Oh Tanrım!” Kolunu salladı, “Bütün bunlar mantık çerçevesi içinde olsaydı... Oysa her şey karmakarışık, bize çok ters, ama oluyor işte. Sanki bu duyguyu çalmışım gibi hissediyorum. Sen de böyle düşünüyorsun. İtiraz etme, sen de benim gibi düşünmek zorundasın. Hem inanır mısın, hayatımda yaptığım çoğu aptallığın, adiliğin içinde pişmanlık duymadığım, duyamayacağım yalnızca budur. Başlangıçta da, sonda da ne kendime ne de ona yalan söyledim. Nihayet sevgiyi buldum sanıyordum, ama sonra gördüm ki kasıtsız bir yalandı bu, böyle sevmek olmazdı ve devam edemedim, o da gitti. Sevemediğim için suçlu muyum? Başka ne gelirdi elimden?”

Arkadaşı uykusunu açmak için bir puro yaktı. “Neyse” dedi, “her şey bitti artık! Anlaşılan şu ki hiç sevmemişsin sen, aşkın nasıl bir şey olduğunu henüz bilmiyorsun.”

Yarım kürklü genç tekrar bir şey söylemek istedi, başını ellerinin arasına aldı. Ama söylemek istediği şeyden başka şeyler söyledi. “Sevmedim! Evet, doğru bu, hiç sevmedim. Ama sevmek isteği var içimde, bundan daha güçlü bir istek olamaz! Peki ama tekrar soruyorum, öyle güçlü bir sevgi var mıdır? Her şey yarım kalıyor! Ne diyebilirim? Hayatımda her şeyi birbirine karıştırdım. Ama her şey bitti artık, çok haklısın. Benim için yeni bir hayatın başlayacağını hissediyorum.”

Kanepeye uzanmış, saatiyle oynayan genç, “Tekrar karmakarışık, berbat edeceğin yeni bir hayat...” dedi.

Yola çıkacak genç duymuyordu onun ne dediğini. Konuşmasını sürdürüyordu. “Buradan ayrılacağım için hem üzüliyorum, hem seviyorum. Ama neden üzüldüğümü bilmiyorum.”

Yola çıkacak olan genç, bunun arkadaşlarını hiç de ilgilendirmediğini fark etmeden, kendisinden söz etmeyi sürdürüyordu. İnsan, kendini coşkuya kaptırdığı zamanlar olduğu kadar bencil olmaz hiç bir zaman. O anda yeryüzünde kendisinden daha güzel, daha ilginç bir şeyin olmadığına inanır.

Üşümemek için atkıya, kürküne iyice sarınmış bir uşak odaya girdi. “Dmitri Andreyeviç, arabacı daha fazla beklemek istemiyor” dedi. “Saat on ikiden beri bekliyor, saat dört oldu...”

Dmitri Andreyeviç uşağı Vanyuşa’ya baktı. Sarındığı atkıya, keçe çizmelerine, uykulu gözlerine baktı. O anda, onu çağırmakta olan bambaşka (çalışmayla dopdolu, çok şeyden yoksun, hareketli) bir hayatın sesini duyar gibi oldu.

Paltosunun ilikli olmayan düğmelerini iliklerken “Evet” dedi, “vakit tamam, hoşça kalın!”

Arkadaşlarının, arabacıya bir bahşış daha göndermesi önerilerine karşın, kalpağını giydi, gelip odanın orta yerinde durdu. Bir kez, iki kez öpüştüler, bir an durduktan sonra üçüncü kez öpüştüler. Yarım kürk giymiş olan genç, masaya yaklaşarak masadaki kadehi alıp içti, ufak tefek, hastalıklı arkadaşının elini tuttu. O anda kıpkırmızı oldu yüzü. “Evet, gene de söyleyeceğim...” dedi. “Sana karşı açık, içten olmam gerekiyor, çünkü seviyorum seni... O kızı sen gerçekten seviyorsun, değil mi? Her zaman öyle olduğunu düşünmüşümdür... Seviyorsun, değil mi?”

Arkadaşı daha bir içten, sevecen gülümseyerek cevap verdi. “Evet.”

“Ve belki de...”

Gençlerin bu son konuştuklarını duyup, kendi kendine, soyluların neden hep aynı şeylerden söz ettiğini soran uykulu uşak, “Bağışlayın efendim, mumların söndürülmesi emrini aldım,” dedi. “Hesabı kime yazmamızı istersiniz?” Bunu kime sorması gerektiğini önceden biliyormuş gibi bir tavırla uzun boylu gence döndü, “Size mi, efendim?”

“Bana yazın” dedi uzun boylu genç. “Ne kadar tuttu?”

“Yirmi altı ruble.”

Uzun boylu genç bir an düşündü ama bir şey söylemedi, hesap pusulasını cebine koydu.

Bu arada öteki iki genç aralarında konuşmayı sürdürüyorlardı. Ufak tefek, içten bakışlı olanı şöyle diyordu:

“Yolun açık olsun. Çok iyi bir insansın sen!”

İkisinin de gözleri dolu doluydu.

Birlikte kapıya çıktılar.

Yola çıkacak olan genç, yüzü kıpkırmızı, uzun boylu arkadaşına döndü. “Ah, evet! Şövalye’deki hesabımı ödeyip bana bildirirsin” dedi.

Uzun boylu genç, eldivenlerini giyerken “Olur, olur” dedi. Merdivenin başına geldiklerinde beklenmedik bir biçimde ekledi:

“Özeniyorum sana!”

Yola çıkacak olan genç, kızağa bindi, kürke sarındıktan sonra şöyle dedi:

“Hadi sen de gel!..”

Kendisine özendiğini söyleyen arkadaşına yer açmak için kızakta kenara bile çekilmişti. Sesi titriyordu.

Onu yolcu etmekte olan arkadaş, “Elveda Dmitriciğim” dedi. “Yolun açık olsun...”

Arkadaşının bir an önce yola çıkmasından başka bir isteği yoktu; bu yüzden de cümlesini bitirmedi.

Bir süre sustular. Biri “Elveda!” diye tekrarladı.

Bir ses “Çek bakalım, arabacı” dedi.

Kızak hareket etti.

Yolcuyu geçirenlerden biri kendi uşağına seslendi:

“Elizar, arabayı getir!”

Arabacılar toparlandılar, dudaklarını şapırdatıp dizginlere asıldılar. Yolcuyu geçirenlerden biri, “İyi çocuktur şu Olenin” dedi. “Peki ama subay olarak Kafkasya’ya gitmenin ne gereği vardı? Ben olsam dünyada gitmezdim. Yarın akşam, yemeği kulüpte mi yiyeceksin?”

“Evet.”

Arkadaşlarını yolcu eden iki arkadaş ayrıldılar.

Kafkasya'ya gidecek olan genç, kızakta kürklerin arasında ısınmıştı. Kızağın dip köşesine çekildi, sarındığı kürkü açtı. Üç atlı kızak karanlık sokaktan, karanlıkta görünmeyen birtakım binaların önünden geçip caddeye çıktı. Olenin'e bu sokaklardan yalnızca kentten ayrılanlar geçer gibi geliyordu. Sokaklar zifiri karanlık, sessiz, hüznüydü. Öylesine çok anı, sevgi, acı ve güzel kızların gözyaşlarını bırakıyordu arkasında...

DOĞAN KİTAP
ÖRNEKTİR

II

Kendi kendine “Seviyorum onları! Çok seviyorum! İyi çocuklardır!” diye mırıldanıyordu. Ağlamak geliyordu içinden. Peki ama neden ağlamak istiyordu? Kimlerdi bu iyi çocuklar? Kimleri çok seviyordu? Doğru dürüst bilmiyordu bu sorunun cevabını. Kimi zaman bir binaya bakıyor, onun neden böyle yapıldığına şaşıyordu. Kimi zaman, kendisinden epey farklı olan uşağı Vanyuşa ile arabacının neden onun öylesine yakınında olduklarına; atlar buz tutmuş koşumlara asılarak hızlandığında kızak sarsılınca onunla birlikte onların da oturdukları yerde sarsılmalarına şaşıyor, kendi kendine tekrar mırıldanıyordu: “Çok iyi insanlar, seviyorum onları.” Bir keresinde “Arabacı da çok güzel gidiyor! Harika!” diye bile mırıldanmıştı. Sonra neden böyle söylediğine kendi de şaşımış, sormuştu kendine: “Sarhoş olmayayım ben?” Gerçi iki şişe şarap içmişti ama Olenin’in böyle olmasının nedeni şarap değildi. İçten olduğunu düşündüğü, ayrılırken herhangi bir art niyet gütmekten, çekinerek, kendiliğinden söylenmiş gibi gelen dostça sözleri hatırlıyordu. El sıkışları, içten bakışları, susuşları, kızığa binerken “Güle güle Dmitriciğim” deyişlerindeki duygulu ses tonunu hatırlıyordu. Kendisinin kararlı açık yürekliliğini hatırlıyordu. Bütün bunlar duygulandırıyor onu. Ayrılık öncesi yalnızca dostları, akrabaları değil, ona ilgisiz olanlar, onu sevmeyenler de, her zaman onun için kötü düşünenler de, herkes san-

ki birden söz birliğı etmişçesine onu daha da çok sevmeye, günah çıkartmadan veya ölmeden önce olduğı gibi, onu affetmeye karar vermişlerdi. “Belki de dönemeyeceğim Kafkasya’dan” diye geçiriyordu içinden. Ahbablarını, ahababı olmayanları da seviyormuş gibi geliyordu ona. Ve kendine acıyordu. Ne var ki dostlarını sevmek değildi onu böylesine duygulandıran, ruhsal yönden canlandıran. Ayılırken bir şey düşünmeden söylenmiş, anlamı olmayan sözler de, bir kadına beslediğı (henüz tatmadığı) duygular da değildi onu böyle gevşeten. Kendine olan heyecanı, her şeye beslediğı umut dolu, genç sevgisiydi ruhunda olan bu değışikliğıin nedeni. Şimdi içi çok güzel duygularla dopdoluymuş gibi geliyordu ona. Ağlamak, tutarsız sözler mırıldanmak geliyordu içinden.

Olenin, üniversite eğitimini hiç tamamlamamış, hiçbir yerde hizmet etmemiş (bazı devlet dairelerinde yalnızca sözde bir görevi olan), kendisine kalan mirasın yarısını har vurup harman savurmuş, yirmi dört yaşına kadar bir kariyer yapmamış, hiçbir zaman iş tutmamış bir gençti. Moskova sosyetesinde “delikanlı” dedikleri türden biriydi.

On sekiz yaşında Olenin, kırklı yılların Rusya’sında küçük yaşta anne babasını yitirmiş zengin, soylu gençlerin olduğı gibi özgür bir gençti. Fiziksel de, etik de hiçbir boyunduruk söz konusu değildi onun için. İstedığı her şeyi yapabiliyordu. Hiçbir eksiğı ya da onu bağlayan hiçbir şeyi de yoktu. Ne ailesi vardı ne büyükleri, ne inancı ne de herhangi bir ihtiyacı. Hiçbir şeye inanmıyor, hiçbir şeyi kabul etmiyordu. Hiçbir şeyi kabul etmiyordu ama kötümser, can sıkıcı, ukala bir genç de değildi; tersine her zaman canlı, ataktı. Aşk diye bir şeyin olmadığı sonucuna varmıştı ama kalbi her genç ve çekici kadının yanında taşardı. Saygınlığıın ve unvanın saçma olduğunu küçük yaşlardan beri bilmesine biliyordu, ne var ki bir baloda yanına Prens Sergey gelip ona iltifatlar ettiğinde hoşlanırdı bundan. Öte yandan, kendini tutkularına ancak onu bağlamayacakları

ölçüde bırakırdı. Kendini bir tutkuya bıraktığında çalışmak, savaşmak, yaşamla kılı kırk yaran bir savaşa girmek gerektiğini hisseder, içgüdüsel olarak bu duygudan veya çabadan kendini kurtarmaya, tekrar özgürlüğüne kavuşmaya çalışırdı. Sosyete hayatına da, devlet memurluğu görevine de, çiftçilik işlerine de, bir zamanlar kendini bütünüyle vermek niyetinde olduğu müziğe de, hatta kadınlara karşı inanmadığı o sevgiyi duymaya da böyle başlamıştı. İnsana hayatta bir kez verilen bu gençlik ateşini sanata mı, bilime mi, kadınlara sevgiye mi, yoksa sıradan bir şeyler yapmaya mı harcayacağı konusunda kararsızdı. İnsana kendini, hatta (ona öyle geliyordu ki) evreni yaratma gücünü veren aklını, yüreğini, bilgisini, ona bir kez verilmiş olan kişiliğini nasıl istiyorsa öyle yapmak, bütün dünyayı dilediği gibi biçimlendirmek için harcayacaktı. Bilinen bir gerçektir: Bu coşkudan yoksun insanlar çoktur. Böyleleri hayata atılır atılmaz önlerine ilk çıkan boyunduruğa uzatırlar boyunlarını ve ömür boyu düristçe çalışırlar. Ne var ki Olenin, o tanrısal gençlik ateşini; kendini bir tutkuya, bir düşünceye bırakma yeteneğini; arzu etme ve yapma yeteneğini; neyi neden yaptığını bilmeden kendini dipsiz bir kuyuya baş aşağı atma yeteneğini epey güçlü hissediyordu içinde. Bu bilinç vardı onda, bundan gurur duyuyordu ve nedenini kendi de bilmeden mutluydu. Bugüne kadar yalnızca kendini sevmişti, sevmeden de edemezdi zaten, çünkü kendinden yalnızca iyi şeyler bekliyordu; bundan hiçbir zaman hayal kırıklığına da uğramamıştı. Moskova'dan ayrılırken işte böylesine mutlu hissediyordu kendini. Daha önce yaptığı hataları düşündüğünde kendi kendine "Benim asıl istediğim bu değildi, her şey rastlantı sonucu oldu, boştu; aslında eskiden benim istediğim güzel yaşamak değildi ama şimdi, Moskova'dan ayrılırken benim için o hataların, pişmanlıkların olmayacağı, yalnızca mutluluğun olacağı yepyeni bir hayat başlıyor" diyordu.

Bilindiği gibi, uzun her yolculuğun ilk iki-üç menzil istasyonu¹ geçilene kadar yolcunun aklı ayrıldığı yerde kalır; yolculuğun ikinci gününün sabahında gidilecek yere odaklanır, orada geleceğin şato-larını kurmaya başlar. Aynı değişiklik Olenin’de de olmuştu.

Kenti gerilerde bırakıp karla kaplı tarlaları görünce böyle bir ortamda olduğuna sevinmiş, kürküne iyice sarınıp kızağın köşesine uzanmış, rahatlamış, içi geçmişti. Arkadaşlarıyla vedalaşmak etkile-mişti onu. Moskova’da geçirdiği son kışı düşünüyordu. Bu son yılın olaylarını, pişmanlıklarını içi sızlayarak hatırlıyordu.

Kendisini yolcu eden arkadaşını, sözünü ettikleri kızla bu arkadaşının ilişkisini düşünüyordu. Çok zengindi kız. Şöyle geçiriyor-du içinden Olenin: “Kızın beni sevdiğini bile bile nasıl âşık olabildi ona?” Birtakım kuşkular belirliyordu. “Evet, hiç dürüst değil insanlar.” O anda bir soru geliyordu aklına: “Peki, ben neden sevemedim o kıızı? Herkes onu sevmediğimi söylüyordu. Yoksa ahlaksız bir yar-atık mıyım ben?” Aşklarını hatırlıyordu. Sosyeteye girdiği ilk gün-lerini, arkadaşlarından birinin kız kardeşini hatırlıyordu. Kızın eli-şi ören ince parmaklarını, öne eğik yüzünün alt bölümünü aydın-latan ışığı altında, masadaki lambanın başında uzun akşamlar yan yana oturmuşlardı. Unutamadığı uzun sohbetlerini, o sohbetler sı-rasında ikisinin de devam eden rahatsızlığını, sıkıldığını, tedirginli-ğini hatırlıyordu. İçinden bir ses sürekli şöyle diyordu ona: “Bu de-ğil senin istediğin, bu değil, hiç de bu değil!” Sonra bir baloyu, Ba-yan D. ile oynadığı mazurkayı hatırladı. “O gece nasıl âşık olmuşum ona, ne mutluydum! Ertesi sabah uyandığımda serbest olduğumu düşündüğümde ne büyük bir acı dolmuştu içime, nasıl canım sıkıl-mıştı! Şu aşk neden gelip ellerimi ayaklarımı bağlamaz benim? Ha-yır, yok aşk, yok! Bana da, Dubrovin’e de, soylular başkanına da yıl-dızları sevdiğini söyleyen o kız değildi.” Sonra çiftlikteki çalışmaları-

1. Askeri, ticari ve sosyal amaçlar için oluşturulan konak yerleri. (yay.n.)

nı hatırladı. Bu anıların üzerinde durmak da haz vermedi ona. Şöyle geçirdi içinden: “Kafkasya’ya gitmemden uzun süre söz edecekler mi acaba?” Peki ama kimlerdi bu *onlar* dediği? Bilemiyordu bunu; sonra yüzünü ekşitmesine, anlaşılmaz bir şeyler mırıldanmasına neden olan bir şey geliyordu aklına: Terzi Mösyö Cappel’e altı yüz yetmiş sekiz ruble borcu kalmıştı. Terziye, bir yıl beklemesi için yalvardığını, adamın yüzündeki şaşkınlığı, kaderine boyun eğişi hatırlıyordu. Gözlerini kıstı, bu dayanılmaz düşüncüyü kafasından atmaya çalışarak “Tanrım! Tanrım!” diye tekrarlıyordu. Arkadaşlarıyla vedalaşırken sözü edilen kızı düşünerek şöyle geçiriyordu içinden: “Ama her şeye karşın, seviyordu beni. Evet, onunla evlenseydim bütün borçlarımı öderdim, oysa şimdi Vasilyev’e bile borçluyum.” Kızın yanından ayrılınca dosdoğru gittiği kulüpte Bay Vasilyev’le son kez oyun oynadığı geceyi, Vasilyev’e bir oyun daha oynamaları için yalvardığını, ama Vasilyev’in onun bu dileğini soğuk bir tavırla geri çevirdiğini hatırlıyordu. “Bir yıl sıkarım dışımı, para biriktirip borçlarımın hepsini öderim, ondan sonra uzak olsunlar benden...” Bu kararlılığına karşın, kalan borçlarını tekrar hesaplamaya, sürelerini hatırlamaya, hangisini ortalama ne zaman ödeyebileceğini belirlemeye başlıyordu. Düşünüyordu: “Ayrıca, Şövalye’den başka Morelya’ya da borçlandım.” Morelya’ya borçlandığı o geceyi de hatırlıyordu. Petersburg’dan gelen arkadaşlarıyla içkili, Çingeneli bir gece eğlencesi düzenlemişlerdi: Çarın yaverlerinden Saşka B., Prens D. ve o pek mağrur ihtiyar... Düşünüyordu: “Peki ama neden öylesine hoşnuttular kendilerinden o adamlar? Ayrıca, başkalarının girmeye can atacağını sandıkları öyle bir grup oluşturmalarının nedeni de neydi? Yoksa yaver subay olmaları mıydı neden? Başkalarını aptal, kendilerinden aşağı görmeleri gerçekten korkunç bir şeydi! Benim, onlara yaklaşmak gibi bir niyetimin olmadığını gösterdim kendilerine. Ne var ki, Yaver Yarbay Saşka B. gibi bir insanla senli beni olmam kâhyam Andrey’i sanırım çok tedirgin etmişti... Evet, o akşam en

**“İnsan, kendini coşkuya
kaptırdığı zamanlar olduğu
kadar bencil olmaz hiçbir zaman.
O anda yeryüzünde kendisinden
daha güzel, daha ilginç bir şeyin
olmadığına inanır.”**

Genç ve zengin Olenin, Moskova
sosyetesinden bıkip Rus ordusuna yazılınca
Kafkas Dağları'na gönderilir. Burada bir
Kazak köyündeki insanlarla tanışır ve
aradığı huzuru bulur. Ancak bir Kazakla
sözlü genç ve güzel Maryana'ya âşık
olunca her şey değişir.

QR kodu okutunuz		Dijital fiyat etiketi
		tavsiye edilen KDV'siz satış fiyatı
		₺ 230

Sertifika no: 44919	ISBN 978-625-5941-88-6	 Doğan Kitap
		
	9 786255 941886	